

פינת השבוע

פרק ו'

פרשת בלק תשפ"ה לפ"ק

יוצא לאור לשמם ולזכרם של כ"ק רבוקהקוה"ט הרבנים והאדמו"רים מ'אליק זצוקללה"ה
הגליון מוקדש לע"נ כ"ק מרן הגאב"ד רבינו אהרן זאב ב"ר בן ציון מאליק זצ"ל הכ"מ

פינת המשל

זאת התורה אדם כי ימות באהל. (יט, יד)

הכוונה שצריכים למסירות נפש כדי ללמוד תורה, גם אם זה קשה, כי הם חיינו ואורך ימינו, לכן נאמר אדם כי ימות באהל של תורה. דברי חז"ל אלו מהווים לדעת החפץ חיים על התורה עצה טובה שצריכים לנצל הזמן ללימוד תורה. ובדרך **משל** הימשל זאת: לסוחר גדול שהי' טרוד במיסחרו מבוקר ועד ערב. ומרוב טרדותיו לא הי' לאיש זמן להתפלל בציבור וכמו כן לא נותר לו הרבה זמן במשך היום והלילה לקביעת עתים לתורה. חלפו השנים ושיער לבן החל מבצבץ בזקנו, כוחותיו נדלדלו, והוא החל לחוש כי קיצו

המשך בעמוד ז'

מפתח הגליון

פינת התורה	עמוד א'
פינת המשל	עמוד א'
פינת מעשה רב	עמוד א'
פינת הפרפראות	עמוד ג'
פינת התורה באידיש	עמוד ח'
פינת ממעיין רבותיה"ק עמוד ו'	
פינת תורה דבי מדרשא עמוד ח'	

פינת התורה

"אתו" ו"עמו" משמעם ופירושם שונה. "עמו" משמעה אותה הפעולה והכוונה, אבל "אתו", משמעה רק באותה הפעולה אבל לא באותה הכוונה. הקב"ה אמר לבלעם "לך אתם", היינו: רק באותה הדרך, אבל לא באותה המטרה והתכלית. אבל בלעם רצה באמת לקלל את ישראל, ולכן כתוב: וילך "עם" שרי מואב. לכן ויחר אף ד'. ואמנם אחר כך אמר לו המלאך: "לך עם האנשים" ומדגיש רש"י בשם המדרש "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו". (הגר"א זצ"ל)

ויקם בלעם בבקר ויחבש את אהנו וילך עם שרי מואב. (כב, כא)

ברש"י: השנאה מקלקלת את השורה. שחבש הוא בעצמו. אמר לו הקב"ה: רשע, כבר קדמך אברהם אבינו, שנאמר: "וישכם אברהם בבוקר". כוונת דבריהם אפשר לומר באופן זה: יען הלך כעת בלעם, ובדעתו הי' לאבד את עם ישראל, לכן אמר לו הש"ת, שידע אשר מחשבתו זאת לא תקוים, כי גם אביהם אברהם הלך זה כבר, וחבש את חמורו, לשחוט את יצחק בנו, ולו היתה מחשבתו נגמרת, אז לא הי' בכלל עם ישראל, וכאשר לא נתן אז הש"ת, להפק זממו של השטן, כי רצה הקב"ה בקיומו של עם ישראל, כך כעת חבל על הליכתך, כי לא תקוים מחשבתך, יען אין אנכי מסכים, להשחתת עם ישראל.

(הרה"ק מקאצק זצ"ל)
המשך בעמוד ב'

וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי. (כב, ב)

בלק ראה מה שישיראל עושים באמרי פיהם בתורה ותפלה, לכן "ויגר מואב מפני העם", אפילו מאלה שהם כגחלים עוממות, כמו שאמר אבא מארי בשם **הבעש"ט** זצ"ל, שגם הטרוד בעסקיו כל היום וכשמגיע זמן תפלת מנחה, רץ לפינה וגונח ונאנח על שעסוק כל היום בהבלי העולם, ומתפלל בשברון לב, האנחה שלו בוקעת רקיעים.

(מגן אברהם מהמגיד מטריסק זצ"ל)

הנה העם היוצא ממצרים. (כב, יא)
 בלעם הי' מיועצי פרעה לשעבר עם בני ישראל, ורצה גם עתה בנחשיו להחזיר אותם למצרים. לכן אמר "היוצא" כי עדיין לא נגמרה יציאתם... וכן מצאתי בזוהר, דבעא לאתבא לון למצרים ע"ש. ולכן מזכיר בכל הברכות אל מוציאם ממצרים, כי ראה שאינו יכול כלום ליגע בחירות שהוציאנו הקב"ה ממצרים. ולכן אמרו חז"ל שביקשו לקבוע פרשת בלק בקריאת שמע. וכ"כ עמי זכר נא, כמו שמצוה לזכור יציאת מצרים בכל יום, כן יש לזכור בחסד ה' שעשה עמנו להפר עצת בלעם הרשע. (שפת אמת)

אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם. (כב, כ)

אם הרשה לו ללכת אתם, מדוע ניתן עליו חרון אף ד'. ויש להסביר, כי

וישלח מלאכים אל בלעם בן בער פתוה. (כב, ה)

ואם תאמר מפני מה השרה הקב"ה שכנינו על גוי רשע. כדי שלא יהי' פתחון פה לאומות לומר, אילו היו לנו נביאים חזרנו למוטב, העמיד להם נביאים והם פרצו גדר העולם (רש"י). אבל הרי הקושיא במקומה עומדת: שוב הי' פתחון פה לאומות, מדוע נתנו לישראל נביא אמת כמשה ולהם נתנו נביא כבלעם הרשע, הפורץ גדר. ות"י הרה"ק הרבי ר' **בונם מפרשיסחא** זצוק"ל את הענין בספור זה: בשעה שבא לבערלין להתרפא בעיניו ושאל ל"רופא מומחה", יען לו אחד, לבקר איזה "רופא פלא", הרופא בסגולות לחשים. אמר לו רבי בונם: באמת הרי צריך הי' יהודי כמוני ללכת

פינת מעשה רב

לצדיק הדור שיתפלל עלי ולא ללכת בכלל לרופא, אלא שהתורה אמרה "ורפא ירפא" מכאן שצריכים לחפש רפואה גם בדרך הטבע. אבל אם ללכת לרופא הרופא שלא כדרך הטבע, או על

ידי סגולות, מוטב ללכת להאי צדיקא ופרישא כמו הרה"ק **המגיד מקוונזיץ** זצוק"ל וכדו'. וכך הוא בנידון דידן. הרי כל סירובם ומריים של האומות לתורת משה היא, משום שלא האמינו במשה ובקדושתו האלקית, אלא סברו שהאותות והמופתים לא מעשי ידי אלקים המה אלא מקרים טבעיים. כי

המשך בעמוד ג'

א

"אזוי ווי מ'איז ביי די צוואנציג, אזוי איז מען ביי די זיבעציג, אזוי ווי ס'יונגלט זיך אזוי עלטערט זיך"

פינת התורה

מאמרים יקרים
על פרשת השבוע נאמרים

המשך מעמוד א'

בכלל עומדים היהודים גבוה יותר בכל ענינים מכל אומות העולם.
(הרה"ק מקוצק זצ"ל)

לֹא הָבִיט אָנוּ בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ עִמּוֹ. (כג, כא)
מי שלא הביט און ביעקב, ולא ראה עמל בישראל, זה הוא סימן שד' אלקיו עמו.
(הרה"ק מוויזניץ זצ"ל)

וְנֹאֵם הַגִּבֹּר שֶׁתֵּם הָעֵין נֹאֵם שִׁמְעֵי אִמְרֵי אֵל אֲשֶׁר מִחֲזָה שְׂדֵי יַחֲזֶה נִפְל וְגִלּוֹי עֵינָיִם. (כד, ט)

ישנו ארבע מדרגות: אדם, איש, אנוש וגבר. ואדם הוא מדרגה חשובה: וגבר הוא מדרגה גרועה. וזהו, נאום הגבר, מי שהוא במדרגת גבר, אם יבואו עליו יסורים מיד מתייאש ואומר: שתום העין, שנסתם המעין וצינורות ההשפעה ומייאש את עצמו. אבל אשר מחזה שדי יחזה, מי שהוא במדרגה גבוה, אפילו אם יבואו עליו חס ושלוש, יסורין עדיין אינו מתיאש, וזה "נופל" אף על פי, שנופל חס ושלוש, אף על פי כן "גלוי עינים", אומר בלבו יש תקוה. (הרה"ק רבי אברהם יעקב זצ"ל מסאדיגורא)

וַיֵּרָא פִּינְחָס וְגו' וַיִּקַּח רִמָּה בְּיָדוֹ. (כה, ז)

בעשותך מצוה תעשה בדביקות, בכל רמ"ח אברים ובמסירות נפש, ובזה אתה מרחם על עצמך ועל נשמתך. כמו שכתבו חז"ל, מה יעשה אדם ויחי, ימית את עצמו, על ידי מסירת נפש מחי' את עצמו.
(נועם אלימלך)

הי', ונבואתו היתה מהשראה עילאית, "את אשר ישים ה' בפי אותו אדבר", אבל אישיותו לא היתה מחוננת באותן הסגולות הנעלות והמידות הטובות של נביאי ישראל. דברי הנבואה לא חדרו לתוך תוכו, לא בערו כאש בקרבו, לא הושפע מהם. לא שם לב לדברי ד', ולא התבונן בהם, ולכן לא הסיק מסקנות מוסריות הנובעות מהם ונשאר אותו הבלעם כמו שהי'. "ולמה היו הפסקות משמשות, ליתן ריוח למשה להתבונן בין פרשה לפרשה" (ספרא, ורש"י ויקרא), ואותו רשע נסחף הי' בשטף דברי נבואתו בלי בינה ובלי דעת, ולכן כל הפרשה היא בלי הבדל והפסק.

הֵן עַם לְבָדֵד יִשְׁכֵּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב. (כג, ט)

"ובגוים לא יתחשב" היא הבטחה לעם ישראל, שאף אם ירצו להתדמות ולהתבולל בין האומות, לא יעלה זאת בידם. כי לעולם ישנאו אותם. לכן טוב יותר להשאר לבדד, כי בין האומות לא תהי' להם חשיבות אף לא דור רביעי.

(מהר"י מבעלזא)

אָפֶס קָצָהוּ תִרְאָה וְכִלּוֹ לֹא תִרְאָה. (כג, יג)

פירש: אם הנך רואה חסרון אצל יהודים, הוא רק "אפס קצהו" אצל יחידים, יכול אתה לראות לפעמים, חסרון "תראה", אבל "וכולו" באם אתה תסתכל על הכלל ישראל "לא תראה", לא תמצא לעולם פגם וחסרונות, לא תמצא בהם מגרעת, כי

וּשְׁנֵי נְעָרָיו עִמּוֹ. (כב, כב)

גם באברהם נאמר: ויקח את שני נעריו אתו. (בראשית כ"ב. ג) אותיות נער ראשי תיבות נפש שפלה. עין טובה. רוח נמוכה. אשר אברהם אבינו לקח אתו ג' מדות הנזכרות בכל מקום שהי' הולך וכמו כן בלעם הרשע להיפך לקח עמו ג' מדות המגוננות ביותר נפש רחבה, עין רעה, רוח גבוה...

(חידושי הר"ם)

וַיַּעֲמֵד מִלֶּאֲךָ ה' בְּמִשְׁעוֹל הַכֹּהֲנִים

גֹּדֶר מִזְחָה וְגֹדֶר מִזְחָה. (כב, כד)

וברש"י: סתם גדר של אבנים הוא.

וק' למאי נפקא מינה, ממה הי' הגדר. ויש לומר: דהנה יעקב כרת ברית עם לבן "בגל אבנים" שאחד לא יפגע בשני. כדכתיב "עד הגל הזה ועדה המצבה הזאת אם אני לא אעבוד אליך את הגל הזה ואם אתה לא תעבור אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה" (בראשית, לא), ובלעם שהי' מזרעו של לבן (סנהדרין קד) הפר ראשון את הברית והלך להרע לבני יעקב. ולכן קבל את ענשו מהאבנים: "יד העדים תהי' בו בראשונה". האתון לחץ אותו לגדר האבנים ושבר רגלו וגעשה חגר על רגל אחת, ונקרא בפי כל. "בלעם חיגרא" (סנהדרין, קו) וזה רמז רש"י שהגדר הי' של אבנים ונענש על ידיהן. (תולדות יצחק)

וַיֹּאמֶר בְּלָעָם אֵל בְּלֹק וְכו' הַדְּבָר אֲשֶׁר יִשִּׁים אֱלֹקִים בְּפִי אוֹתוֹ אֲדַבֵּר. (כב, לח)
בפרשת בלק אין אף הפסקה אחת. לא פתוחה ולא סתומה, המבדילה בין ענין לענין. ולמה זה? כי אמנם בלעם נביא

פינת הפרפראות

פרפראות נאים מספרי קודש מלוקטים
נאמרים על פרשת השבוע

למה נקרא הפרשה ע"ש גוי

וַיֵּרָא בָלֶק. (כב, ב)

צריכים לדעת למה נקראת סדרה זו על שם עכו"ם, רשע, ושונא ישראל כבלק. אפשר לומר בדרך צחות, כי ידוע מאמר חז"ל. הלכה היא בידוע שעשיו שונא ליעקב, וכאשר נמצא עכו"ם אחד שאינו שונא שלנו. הוא יען שמטמין את שנאתו, ממילא איננו יודעים להשמר ממנו. אבל בלק הראה שנאתו בגלוי ולא הסתירה, ממילא התנהג כהלכה, הלכה היא שעשיו שונא ליעקב, לכן אל נתפלא אם הסדרה נקראת על שמו, גוי התנהג כהלכה... (מרגניתא דר' מאיר)

בהפסוק מרומז הוי מקדשות

מִה טָבוּ אֱהָלֶיךָ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנֶיךָ יִשְׂרָאֵל. (כד, ה)

בפסוק "מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל" יש וי' תיבות, כנגד הששה מקדשות שהיו לישראל: גלגל, שילה, נוב, גבעון, בית-ראשון, בית-שני.

בְּלֶחֶף הַשּׁוֹר. (כב, ד)

למה דווקא שור, מפני שהשור אין לו שיניים למעלה, ועוקר עם השורש.

(דעת זקנים)

וַיֵּרָא בָלֶק בֶּן צְפּוֹר. (כב, ב)

למה נקרא שמו בלק, שבא ללוק את דמם של ישראל. בן צפור, שעף עליהם כצפור לקללם.

(בעל הטורים)

יש מפרשים, שה' שאל לבלעם, אתה רוצה לקלל את ישראל ולהשמידם, ואז, מי יקיים את התורה, אמר לו בלעם, אני אקיים את התורה, אמר לו ה', אתה סומא בעין אחת, וחיגר ברגל אחת, ופטור אתה מלעלות לרגל, אם כן מה יהי' עם מצות עלי' לרגל.

(מעיינה של תורה)

ג

"אינגע לעבן מיט האפענונג, אלטע מיט זכרונות,

וואלטן די אינגע זיך צוגעהערט צו די זכרונות פון די אלטע, און זיך געלערנט דערפון, וואלטן זיי אויף די עלטער אויך געקענט לעבן מיט האפענונג"

פינת מעשה רב

מעשיהם של צדיקים גדולי עולם וקדושי ארץ
נאמרים על פרשת השבוע

המשך מעמוד א'

בה רעש גדול, וקול תורה, ואיך זה אין מפריע לו לישון. ענה הנצי"ב ואמר, כי הרי גם ליד טחנת הקמח מתגוררים בעלי הבית של הטחנה, ולא שמעתי שיש להם טענות על רעש הטחנה, ואדרבה, יש להם שינה עריבה ומתוקה, לאחר שיודעים שמרויחים ממנה הרבה כסף, גם אני כאשר שומע אני את קול התורה, אז אני חושב על הכתוב "מה טובו אהליך יעקב" ואני נהנה מתוך שינה. (תורת הפרשה)

אמרתו כבד אכבודך והנה מונעך ה' מכתוב. (כד, יא)

בתו של הגאון רבי ישיעי בערלין זצ"ל, רבה של ברסלוי, היתה אשה חכמה מאוד, הרבנית הצדיקת מרת קריינדל היא היתה אשתו של הגאון בעל שו"ת "זכרון יוסף", והוא מביא כמה פעמים דברי תורה מאת אשתו. והרה"ק החיד"א זצוק"ל, מזכיר אותה בספרו "שם הגדולים" (ח"א, ערך רבנית) והוא כותב: הרב "זכרון יוסף" בדרושים הביא פשטים ופירש מן האשה הרבנית. ומספרים: כי הרב החיד"א התאכסן פעם בבית הרב, אשר חלק לו כבוד מלוא חפנים, גם הרבנית מרת קריינדל קבלה אותו בסבר פנים יפות, אבל על פי מקרה, קשה היה למצוא באותו ערב שבת דגים לצרכי הסעודה, ורק בהשתדלות מרובה הצליחה הרבנית להשיג דג אחד גדול, ששלמה בעדו עשרה זהובים. שמע הרב החיד"א ואמר: כי לפי דעתו זהו חלול השם, לשלם מחיר כזה בעד דג אחד. ביום שבת, לאחר התפילה באו רבים מנכבדי העיר לקבל את פני החכם הירושלמי, והרבנית כבדה אותם בקידושא רבא וגם נתנה לפניהם מטעמים שעשתה מן הכבד שמצאה במעי הדג, ולהרב החיד"א לא נתנה כלום מן המטעמים האלה. תמה הרב החיד"א ושאל אותה: הלא כל ההכנות האלו לא נעשו אלא לכבודי, ומדוע לא תתן הרבנית גם לי לטעום מן המטעמים האלה? במקום שיש חלול השם החזירה הרבנית: אין חולקין "כבד" לרב...

פירש לו לאלתר את כוונתו: בסעיף הראשון של שלחן ערוך "אורח חיים" נזכר הפסוק (תהלים טז) "שויתי ד' לגנדי תמיד", והסעיף האחרון של "שולחן ערוך" מסתיים בפסוק (משלי טז) "יטוב לב משתה תמיד". וצריכים להזהר ששני ה"תמידים" יהיו כהלכתם, ולא יסיג האחד את גבול רעהו. וכשם שהי' דואג לעצמו, לזכך את נפשו ונשמתו, כך הי' דואג גם לאחרים, ואת הכל הי' עושה בתמימות ובסתור, מבלי להכריז על כך ברבים. ואף הוא הי' רגיל לומר: בתורתנו נאמר על הקב"ה: "לא הבית און ביעקב ולא ראה עמל בישראל" (הקב"ה אינו רואה און שביעקב וכשהם עוברים על דבריו אינו מדקדק אחריהם — רש"י). ואם הקב"ה, שהוא יודע נסתרות ועומד על דעתו ומחשבתו של כל אחד מאתנו, בכל זאת הוא מעלים עין מסוררים ואינו רואה און ביעקב, על אחת כמה וכמה אדם שהוא בשר ודם, והוא מסוגל לטעות ולחשוך את חברו במה שאין בו, שאסור לו לגלות חטאים של אחרים, ולראות און ביעקב.

בגת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל קל. (כג, כג)

פעם, אמר שר שונא ישראל להרה"ק רבי יצחק מוולאזין זצוק"ל, לו הי' יכול לדבר עם יוצר האדם, הי' שאלהו, למה ברא את עם העברי. והגאון לא נתרגש, אלא בשחוק קל על שפתיו ענה: בדבריך מצאתי נחמה, כי שונאנו הקדמון בלעם אמר, אשר "לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל", כלומר: שום נחש וקסם לא יועיל להאביד את עם ישראל. וכאשר בוא תבוא העת, וזה "כעת" אשר שונאי ישראל יאמרו: "ליעקב ולישראל מה פעל קל", למה ברא ד' את בני ישראל, כאשר שאלת אתה, אל ידמו השונאים אשר אז יצליחו לאבד את ישראל, רק אדרבה, אז "כלביא יקום וכארי יתנשא" (כג, כד), אז תושע יהודה וישראל ישכון לבטח, ובוא יבוא גואלנו משיח צדקנו. (אש דת)

מה טבו אהליך יעקב. (כד, ה)

אומרים חז"ל, אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות. מספרים: שפעם אחת שאל אחד את הרה"ק הנצי"ב מוולאזין זצ"ל, היאך יכול להתגורר בסמוך לשיבה שיש

לא האמינו בכוחות מעל לכוחות הטבע. ולכן שלח להם הקב"ה נביא משלהם, שאף הוא טיפל בכוחות בלתי טבעיים ובכל זאת האמינו בו. מעתה לא יהי' להם פתחון פה עוד, כי לא האמינו בדברי הבל והזיות שוא של קוסם ומכשף כבלעם. הרי מוטב הי' להם להאמין בדברי השם בפי נביאו משה.

(מעינה של תורה)

ויתיצב מלאך ה' בדרך לשטן לו. (כב, כב)

כששאל אחד מן המשכילים בניקלשבורג: את הרה"ק רבי מרדכי באנעטה זצוק"ל מניקלשבורג, איך הוא רבי מרדכי זצ"ל, שהי' מוכתר בנמוסים ומפורסם בעדינות ובמזנו הטוב, מקנטר כל כך את הרפורמים בחריפות עוקצת ודוקרת, בלי כל "רחמנות". השיב רבי מרדכי ואמר: על הכתוב בתורה בפרשת בלעם "ויתיצב מלאך ד' לשטן לו", מביא רש"י בשם המדרש, כי הי' מלאך של רחמים. ולכאורה הדבר תמוה: להתיצב נגד בלעם, למה צריכים דוקא מלאך של רחמים ולא מלאך של דין? אבל התשובה פשוטה וברורה: כשצריכים להלחם נגד בלעם, המעמיד פנים כאלו הוא אוהב ישראל ורוצה לברכם, צריכים דוקא מלאך של רחמים, שמתוך מדת הרחמים שבו כלפי כלל ישראל, ידע להלחם גם נגד הרשעים "כיבלעם" מכל המינים ובכל הדורות שכוונתם לקלל, אלא ששמימים מסוה של "ברכה" על פניהם.

(אוצר פתגמים)

לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישוראל ה' אלהיו עמו. (כג, כא)

הרה"ק רבי יוסף זונדל מנסאלאנט זצוק"ל, תלמידו המובהק של הרה"ק רבי חיים מוולאזין זצוק"ל, הרגיל את עצמו למעט באכילה ושתי' ושינה, ולהקדיש ימים ולילות לתורה ולעבודה ודרכי מוסר, עד שרבו רבי חיים זצ"ל, מצא לו לחובה, בשעה שנפרד ממנו בפעם האחרונה, לרמז לו שלא יזכך את הנשמה שלו על חשבון גופו... וכשרבי יוסף זונדל בקש ברכה מפיו, ענה לו רבי חיים: יהי רצון, שיהיו שני תמידים כהלכתם. רבי יוסף זונדל לא עמד מיד על כוונת רבו, אבל רבי חיים

פינת התורה באידיש

תורות ומעשיות בלשון אידיש
על פרשת השבוע נאמרים

פשוטין שליח, ווייל אויף איבערצוגעבן א בריוו איז יעדער גוט. דאס איז געווען דער חילוק צווישן משה רבינו און בלעם. ביי משה רבינו שטייט "פה אל פה אדבר", דעריבער האט ער געדארפט זיין ראוי צו וויסן ווי אזוי איבערצוגעבן זיין שליחות. דאקעגן בלעם, איז נאר געווען ווי א "פאסט-טרעגער", ווי ס'שטייט ביי בלעם "אשר ידבר ה'" אותו אדבר, דעריבער איז אפילו בלעם אויך גוט געווען. (הגדה מבריסק זצ"ל)

גדר מזה וגדר מזה. ותלחץ את

רגל בלעם. (כב, כד-כה)

דער יצר הרע האלט און איין צורעדן דעם מענטש צו טוהן עבירות, און כדי דער מענטש זאל קענען זיך שטארקען אויפן יצר הרע דארף מען מאכן פאר זיך גדרים וסייגים, דאס מיינט ער דארף זיך אפהאלטן אפילו פון זאכן וואס מען מעג, כדי נישט צו צוקומען צו טוהן ח"ו עבירות.

דאס ווארט בלעם גייט ארויף אויפן יצר הרע, ווייל בלעם האט אויך געמאכט די אידן טוהן עבירות, אזוי ווי דער יצה"ר.

דאס קען מען אריין טייטשן אין פסוק: גדר מזה וגדר מזה מען דארף מאכן גדרים א צוים, דורך דעם - ותלחץ רגל בלעם - וועט בלעם דער יצה"ר ווערן צוגעדריקט צום וואנט.

(תורת אבות)

הן עם לבדד ישכן ובגוים לא

יתחשב. (כג, ט)

דער הייליגער בעל שם טוב זי"ע איז אמאל געאנגען אין א מקוה, וואס האט זיך געפונען אין א גוי'אישע געגענט, דער בעש"ט הק' האט מורא געהאט אז ווען ער וועט ארויס קומען פון מקוה וועלן די גוים אים אנרירן און ער וועט ווערן טמא, און ער וועט זיך דארפן איבער טובל'ן.

מיטאמאל הערט ער ווי איין גוי זאגט פארן אנדערן: זאלסט נישט אנרירן דעם אומריינעם איד.

מיט דעם קען מען טייטשן דעם פסוק: הן עם לבדד ישכון, די אידן זענען אן עקסטערע פאלק, ווי אזוי קענען זיך די אידן האלטן אפגעשיידט פון די גוים. ווייל - ובגוים לא יתחשב - ווייל ביי די גוים האט ער נישט קיין חשיבות. און דאס איז א גרויסע טובה פאר א איד אז ער קען זיין אפגעזינדערט פון דעם גוי.

(דגל מחנה אפרים)

ארויפגעגאסן די טינט און ער איז צוריק געקומען צו זיך.

האט ער שפעטער ערקלערט אז דער גלח האט געהאט אין זיך א ניצוץ פון בלעם הרשע, האב איך געטענה'ט פארן כסא הכבוד אז עס איז נישט ריכטיג, א בלעם מעג נאר זיין אויב עס איז דא אקעגן אים א משה רבינו, אויב איז נישטא קיין משה רבינו טאר נישט זיין א בלעם, מ'האט מיר נאכגעגעבן און איצט האב איך ארויסגענומען זיינע כוחות, און מ'דארף מער נישט מורא האבן פון אים.

בלעם בן בער. (כב, ה)

דער הייליגער ישמח משה ברענגט, כ'האב געזעהן אין א חלום אז דער האר"י הק' האט פאראכטען וואס בלעם האט שאדן געמאכט, דעריבער האט ער געלעבט איטליכע און דרייסיג יאר, אזוי ווי די יארן פון בלעם, מתקן צו זיין וואס ער האט מקלקל געווען, צופרי ווען כ'האב מיך דערוועקט האב איך געזען אז ס'שטימט טאקע ווייל בלעם מיט זיינע שלעכטע עצות האט געשמדט אידן ר"ל, און דער האר"י הק' האט אין זיינע צייטן מתקן געווען אין עס זאל נישט פארקומן קיין השמדות.

לינו פה הלילה. (כב, ח)

מ'דארף פארשטיין וואס איז געווען דער חילוק צווישן די נביאות פון משה רבינו, און להבדיל בלעם הרשע, ווייל ס'איז דאך נישט מעגליך צו זאגן אז ביידע האבן זוכה געווען צו אייניגע נביאות.

נאר מ'קען דאס פארשטיין מיט א משל. צוויי קעניגן האבן געוועלטיגט יעדער אין זיין לאנד, ס'האט צווישן זיי געהערשט א גרויס ידידות. איינמאל האט דער קעניג געוואלט שיקן א וויכטיגע שליחות צום צווייטן קעניג. זעלבסט פארשטענדליך אז ער האט געזוכט א פאראנטווארטליכן מאן, אויף וועמען מ'קען זיך פארלאזן אז ער וועט אויספירן די שליחות ווי ס'דארף צו זיין.

ווען דער אנדערער קעניג האט באקומען די שליחות, האט ער אפגעשריבן אין א בריוו אן ענטפער צום קעניג, אבער דער קעניג האט שוין נישט געדארפט זוכען אזא פאראנטווארטליכן מאן, ווייל ער האט געשיקט זיין ענטפער אין א בריוו, האט ער זיך באגונגט מיט א

וירא בלק בן צפור. (כב, ב)

בדרך צחות פלעגט הרה"ק רבי ר' מאיר מפרעמיסלאן זצ"ל טייטשן: "וירא" ער האט געזען, "בלק" ווען איינער קומט מיט לאקין (שיינע) געקרייזעלטע פיאות) "בן" איז א לשון פון בינה, האט ער פארשטאנען, "צפור" דער איז יענער פויגל...

ויקץ מואב מפני בני ישראל. (כב,

ב)

זאגט רש"י: קצו בחייהם. די מענטשן פון מואב האבן פארמאוס'ט זייער אייגענעם לעבן, מפני בני ישראל וועגן די אידן.

דער הייליגער רבי ר' יואל טייטלבוים

מסאטמאר זי"ע אין דברי יואל איז מסביר וואס דאס מיינט זיי האבן פארמאוס'ט אין זייער אייגענע לעבן, לויט וואס דער אגרא דכלה זאגט אין פי' לך לך, אז אויב אידן האבן חלילה נישט קיין אייגענע זכותים דעמאלטס העלפט זיי דער אויבערשטער מיט א קל וחומר, מה דאך די גוים וואס טוהן נישט קיין גוטס האבן גוטס, דארפן דאך די אידן וועלכע זענען קינדער פון די אבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב א ודאי און א ודאי האבן גוטס.

פירט אויס דער רבי זי"ע. אז די מואבים האבן געוויסט פון דעם קל וחומר, און זייער שנאה צו די אידן איז געווען אזוי גרויס אז זיי האבן מסכים געווען אליין נישט צו האבן קיין גוטס וואס זיי וואלטן געקענט האבן, כדי די אידן זאלן נישט האבן קיין גוטס דורכ'ן קל וחומר.

דאס זאגט רש"י הק' קצו בחייהם זיי האבן פארמאוס'ט זייער אייגענעם לעבן, זיי האבן מוחל געווען אלע גוטס מפני בני ישראל כדי די אידן זאלן נישט האבן קיין גוטס דורך זיי.

(דברי יואל)

בלעם בן בער. (כב, ח)

אין די שטאט זאמוטש איז געווען א קריגעריי צווישן די אידן און להבדיל די דארטיגע גוים, ביז מ'האט באשלאסען צו מאכען א וויכוח, און ווער עס וועט געווינען וועט האבן די אויבערהאנט. די גוים האבן ארויסגעשטעלט זייער גלח, און די אידן דעם צדיק הרה"ק רבי יואל

בעל שם זצ"ל, (ווערט דערמאנט אין קב הישר סימן ס"ט ע'). ר' יואל האט געברענגט מיט זיך א פלעשל טינט און באפוילן ווען מ'זעט א פארענדערונג אין זיין פנים זאל מען ארויפניסן די טינט אויף אים, וכך הוה, מ'האט

"ווי לאנג די אינגע ווערן געוואויר אז נישט אלע אלטע ווייסן וואס זיי רעדן ווערן זיי אויך אלט"

פינת ממעיין רבותינו הקדושים

פינת תורת רבותינו הקדוה"ט מ'אליק
על פרשת השבוע נאמרים

וַיֵּרָא פֶּלֶק בֶּן צִפּוֹר. (כב, ב)

אמר אלו שני מלכים כו'.

הרבה דרכים ראיתי למפרשים כוונת רש"י זה בכה וזה בכה, והנראה לפי עניינת דעתי הוא בדרך זה דוודאי קשה על זה דאטו בלק לחוד ראה, וכל מואב לא ראו, אלא ודאי דהיינו לשון הבנה דלבו ראה ענין הזה והנמשך ממני. ועל זה קשה דהפסוק מתחיל בבלק ומסיים בהעם הוה ל"י לומר ויגר בלק או וירא מואב ויגר.

אלא ודאי יש לפרש פירוש אחר והוא מסתבר לכאורה, דהיינו כל מה שנאמר כאן עד וישלח מלאכים הם מאמרים דבוקים זה בזה, ופסוק וישלח מלאכים הוא מוכרח, והכי קאמר, שבלק ראה ד' דברים אלו, האחד מה שעשו ישראל לאמורי, השני ראה שמואב יגורו מפני העם, השלישי ראה שקצו מפני ישראל, הרביעי ראה שאמר מואב אל זקני מדין כו', כל זה ראה בלק. וכי תימא מאי איכפת בראיית בלק, על זה סיים ובלק בן צפור "מלך" למואב אם כן וודאי איכפת בראייתו, ומכח זה וישלח מלאכים כו', על זה אמר רש"י לעולם הפסוקים כפשוטן דויגר מואב הוא מאמר מוכרח, וע"כ אמר לפיכך ויגר מואב כו' להורות שאינו דבוק למעלה, ומה שקשה הא פתח בבלק וסיים

בהעם, זה מתרץ רש"י במה שאמר אלו ב' מלכים דהיינו שבלק ראה ויעורר את העם באמירתו זאת שאלו המלכים כו' אנו מה נעשה, מכח דבורו זה לפניהם ויגר מואב, נמצא הכל ניחא. אלא שעדיין צריך לתרץ קושית הרא"ם בלשון הפסוק כי רב הוא דתלה המורא מכח שהם רבים ובאמת לא הי' המורא בשביל זה דא"כ לא הי' צריך לומר שראה מה שעשו לאמורי. ולי נראה דאין כאן קושיא, דהא יש בפסוק וסלחת לעוני כי רב הוא, והכוונה הוא לומר דדבר גדול הוא ענין החטא. הכי נמי הך רב הוא כאומר כי דבר גדול באומה זו שמנצחת כל כך שלא כדרך הטבע לפיכך ויגר מואב כן נראה לי נכון. (דברי דוד, מהרה"ק רבינו דוד הלוי זצוקללה"ה בעל הטורי זהב שה"י האבדק"ק הראשון בעיר אליק בשנת ת"ח)

וַיֵּגֶר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעָם מֵאֵד כִּי רַב הוּא. (כב, ב)

הענין הוא כמ"ש רבי יוחנן בן זכאי לתלמידיו (אבות פרק ב' משנה ט') צאו וראו איזוהי דרך ישרה שידבק בה האדם וכו' ר"א אומר לב טוב, כי העיקר הוא הלב הנקודה שבלב, ומחמת זה אמר רבי יוסי שבכלל

דבריו דבריהם, וזהו ותלחץ רגל בלעם במה יש ביכולת ללחוץ ולבטל הרגליות של בלעם שהם הקליפות שרוצים להכשיל כמ"ש בזה"ק (בלק קצ"ט:) בלק ובלעם אותיות "עמק בלב" המבלבלים מחשבה שבראש ואח"כ נוגע הפגם לרגל פן תגוף וגו', ובמה יש ביכולת ללחוץ את רגל בלעם רק "אל הקיר" מקירות לבו בנקודה אמיתית, וזהו ויגר מואב ויגר לשון יראה ופחד בנקודה אמיתית, וזהו מואב בגימטריא לב טוב ובה מואב חלק אלוך ממעל מואב לשון מן האב. ועל מה צריך להיות היראה "מפני העם" אלו הפחותים שבעם, "כי רב הוא" כמ"ש אליהו לנביאי הבעל (מלכים א' יח, כה) כי אתם הרבים קליפת עשוי יש לי רב, והעצה לזה להנצל מהם ע"ז נאמר קח את כל ראשי העם כי העיקר הוא הראש מחשבה שבראש, והוקע אותם, מבואר בס"ק והוקע לשון התחברות כמ"ש יבמות נד.) התוקע ביבמתו לחבר המחשבה שבראש, רק לה' במה נגד השמש לזכור תמיד שויתי הוי"ה לנגדי בחינת שמש ומגן ד' אלקים, ובה ישוב חרון אף ה' מישראל.

(שקל הקדש מרבינו הרה"ק רבי שמעון שלמה מואליק זצוקללה"ה בעיר אליק, בשנת תרמ"ח)

הגליון הזה נתנרב לע"נ האשה העדקנית

מרת מלכה סאקס ב"ר יחיאל אלטער הלוי שטיינבערג ז"ל

נפטרה כ"א תמוז תשנ"ד תנצב"ה

"א אלטער נער איז דער גרעסטער נער, (אז די ביסט שוין יא ערוואקסן וואקס אויס דיין נארישקייט)"

פינת המושל

על כן יאמרו המושלים.
משלים נאים על פרשת השבוע נאמרים

המשך מעמוד א'

קרב ובא, ולא רחוק היום בו יצטרך ליתן דין וחשבון על מעשיו לפני מלך מלכי המלכים. אי לכך, החליט כי עליו להכין צידה לדרך, ולצורך זה עליו לשנות את סדר יומו. מאותו יום ואילך הלך בכל יום לבית הכנסת לתפילת שחרית בציבור, אחר התפילה נשאר במשך שעותיים בבית המדרש כדי ללמוד ואחר כך הלך לחנותו. כאשר הגיע לחנות, לאחר שהי' של כשלש שעות בבית הכנסת ובבית המדרש שאלה אותו אשתו, בתמהון לפשר איחורו, והוסיפה ואמרה לו: "הלא ידעת כי בשעות אלו החנות מלאה סוחרים הממהרים לדרכם, ומה לך כי התמהמת מלבוא? התחמק הבעל מלהשיב לה רק זאת אמר לה שהי' טרוד בענין חשוב מאד ונאלץ הי' להתעכב. וכך במשך כמה ימים הי' מאחר מלבוא לבית המסחר, ובכל פעם התחמק מלספר לאשתו היכן הי'. בוקר אחד פקעה סבלנותה של האשה, וכאשר ראתה ששוב הוא משתנה מלבוא לחנות, יצאה לדרך כדי לחפש אחריו ולברר פעם אחת ולתמיד להיכן הוא נעלם בכל בוקר. מה רבה היתה תמיהתה וכמה גדול הי' קצפה, כאשר נתברר לה שבעלה נמנה בשעות אלו עם חובשי בית המדרש. היא מיהרה לשים פני' לעבר בית המדרש, ואכן ראתה במו עיני' את בעלה יושב עם ספר פתוח והוגה בתורה. מיד הרימה קול גדול ואמרה: "מה אתך? האם יצאת מדעתך? הלא החנות מלאה קונים ואתה יושב כאן ולומד? לא איכפת לי ההפסד שהנך גורם

לנו, אבל כלום אפשר לגרש לקוחות קבועים מהחנות, בשעה שמכל עבר ישנם סוחרים המתחרים בנו!" ענה בעלה ואמר לה: "שמעי נא רעייתי ועני לי מה היית עושה אילו בוקר אחד הי' בא מלאך המוות ואומר לך שהגיע זמני להיפטר מן העולם, כלום היית יכולה לומר לו שאין אתה פנאי לכך, הואיל והחנות מלאה קונים? בוודאי לא היית יכולה לומר זאת. אם כן מהיום ואילך חשבי בכל בוקר בשעות שאני נעדר מהחנות, כאילו נלקחתי על ידי מלאך המות ומה איכפת לך שאחרי שעה או שעותיים אקום לתחי' ואבוא לעזור לך בחנות". רעיון זה כלול במאמר "אין דברי תורה מתקיימים אלא במי שממית את עצמו עליהם". על האדם לחשוב כאילו הוא מת, ואז יתבטלו מאליהם כל התירוצים והסיבות המעכבים אותו מללמוד. באופן זה יבחין היטב עד כמה טרדותיו ומפריעיו טפלים לעומת לימוד התורה, וימצא על ידי זמן רב ללימוד. ועוד שנאמר מי שמקבל עליו עול תורה מורידים ממנו עול מלכות כלומר שאם נתמיד בלימוד הקב"ה ימלא לנו את אותם שעות שהמתנו את עצמנו עליהם במשך היום ללמוד תורה ולא נפסיד את שכרם בעולם הזה ובעולם הבא שנאמר תלמוד תורה כנגד כולם. החפץ חיים הי' ניגש מתוך אמונה תמימה אל התורה. כשם שהרגיש בכל חושיו את האלקים, כן ראה את התורה כספר מאת האלקים והרגיש כאילו הוא לומד מפי הגבורה.

הוא הי' רגיל לומר שלו היו מספרים לנו שנמצא חיבור מאת גבריאל המלאך, כמה היינו משתוקקים לקרותו, והנה לפנינו חיבורו של רבון העולמים בכבודו ובעצמו.
(המאורות הגדולים)

זאת תקת התורה. (יט, ב)

המגיד מדובנא אמר **משל** על חביבות התורה: הנביא ישעי' (פרק מג) אומר: "ולא אותי קראת יעקב, כי יגעת בי ישראל". משל לסוחר שבא ממדינת הים, בהגיעו לנמל ביקש מאחד הסבלים שעבדו שם, שיעלה לאני' ויביא את חבילותיו לביתו. כאשר הגיע הסבל לבית הסוחר מזיע ומתנשף וביקש את שכרו, אמר לו הסוחר: "החבילות שהבאת אינן שלי". שאלו הסבל: "וכי מנין לך זאת, הרי לא ראית כלל את החבילות שהבאתי?" הסוחר: "חבילותי הן חבילות קטנות של יהלומים. אילו הבאת אותן בודאי לא היית מזיע ומתנשף כל כך. מאחר שראיתי עד כמה התעייפת, הבנתי שבודאי לא את הסחורה שלי הבאת".

כך אומר הקב"ה לעם ישראל: "ולא אותי קראת יעקב", ומוסיף הקב"ה: "כי יגעת בי ישראל". כלומר, מהיכן ידעתי כי לא קראת בשמי? על ידי שראיתך עייף ויגע. כאשר הצדיקים לומדים תורה ומקיימים מצוות, אין הם חשים עמל וטורח, אלא אדרבה, יש להם טעם עונג ושמחה.

(המגיד מדובנא זצ"ל)

הגליון יו"ל ע"י התאחדות אברכים דקהל טורי זהב אליך

ע"ש רבקה קוה"ט הרבנים והאדמו"רים מ'אליך זצוקללה"ה – נתייסד ע"י כ"ק מרן הגאב"ד רבינו אהרן זאב ב"ר בן עיון מ'אליך זצ"ל הכ"מ בנשיאות להבחלה"ה בנו הגה"צ רבי אליעזר יהודה מ'אליך שליט"א גאב"ד דקהלתינו

MAILING ADDRESS: 183 WILSON ST. PMB #241 BROOKLYN NY 11211

כתובת המערכת לשלוח הערות או לנדב ההוצאות להמערבת לזיכוי הרבים לע"נ, או לרגל שמחה, נא לשלוח להצרות קדשינו

alishull@gmail.com

"פון א יעדע דריי זאכן פארגעסט מען געווענליך איינס, ווען מ'פארגעסט שוין פון יעדע דריי זאכן צוויי, איז דאס א סימן פון אלטקייט"

פינת תורה דבי מדרשא

מאמרים ושיחות ממור הרב אליעזר יודא מאליק שליט"א
גאב"ד דקהלתינו קהל טורי זהב אליק

הנאמרים בעיר קיימישא לעיק יצ"ו יום שבתון אין לשכות, בקיבוץ יחד חברים מקשיבים לחזק ולהתחזק, בראשות מרן הגאב"ד דקהלתינו שליט"א במחנה הקיץ אוהל ברוך קראסנא בשבוע העבר בעת רעווז דרעווין

ברשות המרא דאתרא הרב מקראסנא שליט"א יראתי בפצותי שים להשחיל, מי אנכי לדבר במקום קדוש הזה, כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא. **ודכירנא שאבי מורי ז"ל הכ"מ אמר לי פעם שהוא זוכר את רבינו הרה"ק מקראסנא זצ"ל** שהי' אדם גדול מאוד משכמו ולמעלה, והי' ירא שמים וקנאי, וכאן במקום הזה עמד ושימש ועבד את עבודתו בקדש בינו לבין קונו, יה"ר שזכותו הגדול יגן עלינו, אבל היות שאנו עומדים בתוך י"ב חודש לכ"ק מרן אאמו"ר זי"ע הכ"מ, וידוע דחד מן התיקונים מצריכים לעשות במשך השנה הראשונה, הוא לומר קדיש ולהתפלל לפני התיבה וללמוד ברבים ע"כ חשבתי שאם יכבדו אותי ללמוד ברבים, לא אסרב משום כיבוד אב, **זאת חקת התורה אשר עזר ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליה פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא נגלה נגליה על. (יט, ב)**

לך תשבע וכל בך לך תכרע וכל קומה לפניך תשתחוה וכל לבבות ייראוך ומקשה האמצאות הוא אצ"ו כן, הלא הרבה בני אדם יש להם פה ואצ"ו מודים להקב"ה ל"ע, וגם יש להם עין ואצ"ו מצפים להקב"ה, ומפני מה אצ"ו כ"ל פה, ומכאן במדומה בשם השל"ה הק' שלמעלה בשמים יש פה ואצ"ו ולשון, וכן שאר האצ"ו, והאצ"ו שיש לו כאן בעולם הזה רק יצ"ו מאצ"ו האצ"ו שלמעלה, וצ"א ג"כ על שם זה משום שהם יצ"ו מהם אבל האצ"ו האצ"ו הם למעלה, ומי שיש לו שכל ומדבק את עצמו להקב"ה ועובד את השם בדבקות האצ"ו, אין יש לו גם כאן למטה פה אצ"ו, וזוהי מפרש הלשון כי כל פה לך יודה, מפני שמי שאצ"ו מודה להקב"ה ואצ"ו מדבק בו כדבקי, אין לו פה בכלל. וזוהי פירוש את הפסוק שאמרים בשירת הים, וירא ישראל את הים הגדולה, והנה לכאורה הי' די לומר וירא ישראל את הים, והי' שראו את הים, רק לפי הבחינה הז"ל יובן, שכלל ישראל היו באצ"ו שעה בבחינה נשגבה מאד, דבוקים בהקב"ה כמו שנאמר ראצ"ו שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בצבא, וממילא ע"י שהיו דבוקים בהקב"ה ראצ"ו את הים הגדולה שלמעלה, ויאצ"ו בה' ובמשה עבדו.

והרחמן הוא יזכר לחזק ולהתחזק, ובמיוחד עכשיו בהתחלת ימי הקיץ, שחלק גדול מהציבור הם על הדרכים, וצריכים רחמים מרובים שכל אדם יצא ויבוא בשלום, ויה"ר שמי הקיץ יעבור בלי שום מכשול, ואיש את רעהו יעזרו ולאחיז יאמר חזק. והיות שזו הפעם הראשונה שיש לי חובי' לדבר כאן לפניכם הכלי קודש של המחנה הנשגבה הזו, ואני רוצה לומר לכם רגשי לבבי, רואה אני את ההתמסרות שאתם מחנכים את הצעירי ענן קדשים, במסירות נאמנה, לגדלם לתורה ועבודה ויר"ש, שכל רואיהם יכירו שם זרע ביוך השם. ויהי' שתעליהו במקודתכם, והש"ת יעזור שזכר לראצ"ו בישועתן של ישראל, ושמחתן, ובהתרוממותן קרן התורה וישראל, ובהתגלות כבוד שמים עליהן בב"א.

להיות פירוד הצורה מן החומר לגמרי, ועל ידי זה צמצם טומאת המות, ולכן אמר הש"ס אל תקרי חרות אלא חירות ממלאך המות, לפי שאין שהי' ופסק הזהומא והי' צינקה לעשות מוד' יסודות לצורה שפיר לא הי' לו ממלאך המות שליטה כמו שלא הי' לו שליטה על משה רבינו עליו השלום. וזוהי מובן ג"כ המדרש, שאמר הקב"ה שתבא הפרה לכפר על עין העגל, והמשיל אותם לצואת בנה.

ועל פי זה נחמד דפרי אצ"ו מה הי' נשרפת וזוהי הכיין כולם שסיבת הזהב הדומה לאדום גרם חטא העגל, ושצריכין להרחיק מחמדות הזהב עד קצה האחרון,

ועל ידי שריפת הפרה נתגלה לכל שורש הרע הצמצם מרוב הזהב ועל ידי זה יהי' טהרה לטומאת המות הואיל דעל ידי שיהי' צוטה לקצה האחרון למאס בחמדות הזהב אין יזכה להכניע את חלקו החומר תחת הצורה וז"ל לא הי' חלק הצורה כרוך בהחומר ויהי' פירוד גמור, וממילא יפסק הטומאות מיד כדברי העקידה ודו"ק.

וכתב בספר תצא דבי אליהו פרק ה': ולפי שבעה"ז הי' העכו"ם מחפצין את ישראל ואמרים כסף זהב לז"ו, כסף זהב לישראל. שדות וברמים לז"ו, וכן לישראל. וכי מה שכר יש להן על דברי תורה שכך היו מצטערין עלי'.

אבל לאחר השעה כשיגיע ימות בן דוד ויתבטל מלאך המות בעוה"ז מן ישראל, יהיו כל העכו"ם אצ"ו אשרי העם שבעה לו וגו' (תהלים קמד) שעלה גורל טוב בחלקו אשרי העם שה' אלקיו שנאמר (ישעיה כה) בלע המות לצדק וגו' אלו ימות בן דוד. עכ"ל

וזה הענין שצריכים לתקן עלי אצ"ו, שלא יכלע בתוך החומריות ולחיות בתבליית ולתקן את האצ"ו כדבקי למהוי.

וכמו שאמרתי בשביעי של פסח מה שמביא בספר לקוטי אורה מרבינו הק' מסאטמאר זי"ע מה שאצ"ו אצ"ו נצמט כי כל פה לך יודה וכל לשון

וברש"י, זהו פרושה לפי משמעה והלכותיה. ומדרש אגדה העתקתי מייסודו של רבי משה הדרשן, והיו: **ויקחו אליך** – משלחם; כשם שהם פרקו נמי הזהב לעגל משלחם, כך יביאו זו לכפרה משלחם. **פרה אדמה** – משל לבן שפחה שטנף פלטיין של מלך, אמרו: תבא אמו ותקנח הצואה; כך תבא פרה ותכפר על העגל. (מדרש תנחומא חקת ח)

והלחת מעשה אלהים המה והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלחת.. (שמות לב טז) חרות, מהו חרות.... רבי נחמ' אמר: חירות מן מלאך המות. ורבנן אמרי: חירות מן הייסורין. (מדרש תנחומא כי תשא טז:).

ובספר העקידה פרשת ברכה מבאר הפסוק (קהלת יב, ז) **וישכר העפר על הארץ כשהי'.** והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה. והנה עיקר התבליית של האדם שביום הפקודה יתפרדו היסודות שלא יתערב חלק מן הצורה בתוך החומר וממילא אם הוא בן ליכא שום טומאת, דבעפר לחוד לא ידבקו החיצונים, ורק אם שלט החומר על הצורה כשהי' בחיים אין גם כמות נשאר חלק מן הצורה כרוך בהחומר, וזוהי צמצום טומאת מות, אבל בצדיקים גמורים שנפרד חלק הצורה לגמרי שפיר אצ"ו מטמאים כמותם, וכן הי' לגבי משה רבינו ע"ה כדאצ"ו במדרש, כשאמר הש"ת למלאך המות לך והביא צממות של משה, השיב המלאך המות, שמושה רבינו עליו השלום הכניע כל חלקי הד' יסודות שלו לצורה, וממילא אין לו שליטה עליו עכ"ל.

ובספר שפת משה"ש מהגאון רבי שמואל עציגל מראצ"ו שליט"א זי"ע מבאר דהנה ידוע דבשעת מותן תורה פסקה וזהומת, והי' ביכלתם אן להפך הד' יסודות לצורה, ושוב אין אצ"ו נשאר רק עפר לחוד ולא הי' מטמאים. אבל על ידי חטא העגל הרי חזרה הזהומא ושוב קשה להפך את הד' יסודות לצורה וזלתי ליחיד סגולה, ושוב בעוה"ר אין אפשר